

Medzinárodné sympóziu *European Remembrance. 2nd International Symposium of European Institutions dealing with 20th Century History* (Berlín, 10. – 12. októbra 2013)

V dňoch 10. – 12. októbra 2013 sa v Berlíne uskutočnil II. ročník medzinárodného sympózia inštitúcií, zaoberajúcich sa výskumom nedemokratických režimov v 20. storočí pod názvom *European Remembrance. 2nd International Symposium of European Institutions dealing with 20th Century History*. Jeho hlavným zameraním bolo analyzovať možnosti multidimenzionálnej reflexie historických skúseností s érou nacizmu a komunizmu, ich interpretácie a sporné body a rovnako vytvoriť fórum pre projektový rozvoj v oblasti medzinárodnej kooperácie vedeckovýskumných pracovísk, univerzít a mimovládnych organizácií.

Program rozvrhnutý do troch dní odštartovali v prvý deň podvečer po príhovoroch Keith Lowe a Andrzej Paczkowski s prednáškami na margo kreovania historickej pamäti v západnej a východnej Európe.

Ťažiskový druhý deň sympózia priniesol okrem otváracích vystúpení Anny Kaminskej a Rafała Rogulského prednášku Dana Dinera *Európske medzníky 1914 – 1939 – 1989. Dominantné pamäťové naratívy v Európe*, sprevádzanú komentárom Györgya Gyallosa. Po obednej prestávke bola na programe panelová diskusia s názvom *Každý národ má svoj vlastný pohľad na históriu: Medzníky a paralely v európskej minulosti a v spôsoboch, akými si ju pamätáme*. Pod moderátorskou taktovkou Ulricha Mählerta o tejto problematike debatovali Aleksandar Jakir, Jan Rydel a Oldřich Tůma. Vystupujúci odborníci demonštrovali pestré variácie pamätania sa na nedávnu minulosť na príklade verejného diskurzu v bývalej Juhoslávii, Poľsku a Českej republike. Záver dňa patril diskusií s riaditeľom Nemeckého historického múzea (*Deutsches Historisches Museum*) Alexandrom Kochom, po ktorej mali účastníci sympózia možnosť prezrieť si expozície jednej z najvýznamnejších nemeckých kultúrohistorických inštitúcií.

Aj záverečný, tretí deň podujatia bol vyplnený podnetnými príspevkami a konfrontáciami názorov. Na prednášky Pavla Tychtla a Wolfa Kaisera so spoločnou témou *Akú formu medzinárodnej spolupráce potrebuje európska pamäť?* tematicky nadviazala ďalšia moderovaná panelová diskusia, v ktorej vystúpili Hans Altendorf, Johannes Bach

Rasmussen, Jiří Sýkora a Vesna Teršeličová. Zástupcovia štyroch rôznych inštitúcií diskutovali o výzvach a deficitoch v spolupráci historických pracovísk v kontexte celej strednej a východnej Európy. Finále berlínskeho sympózia zaobstarala prednáška Gesine Schwanovej *Európska pamäť* a diskusia Matthiasa Webera, Oldřicha Tůmu a Jana Rydela.

Organizátori – Európska sieť Pamäť a solidarita (*European Network Remembrance and Solidarity*), Spolková nadácia pre vyhodnotenie diktatúry SED (*Bundesstiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur*) a Európske centrum Solidarity (*Europejske centrum Solidarności*) – pripravili veľmi vydarené podujatie na vysokej odbornej i organizačnej úrovni. Zúčastnilo sa ho takmer 200 reprezentantov zo 120 inštitúcií z 23 európskych štátov. Celé trojdňové stretnutie historikov sa nieslo v duchu konštruktívneho dialógu o zásadných problémoch hodnotenia novších dejín, ktorý na národnej úrovni častokrát absentuje. Na sympóziu mala svoje zastúpenie aj Katedra histórie Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, kde má výskum 20. storočia dlhoročnú a pevnú tradíciu. Zahraniční účastníci dostali voľne k dispozícii vybrané knižné tituly z produkcie jej zamestnancov a doktorandov, ako tiež propagačné materiály katedry. Cyklus každoročných podujatí, usporadúvaných pod záštitou Európskej siete Pamäť a solidarita, sa v roku 2014 presťahuje do Prahy.

Anton Hruboň